

Biotalousfoorumi Keski-Pohjanmaa

Työpajojen tulokset

30.9.2020

Sihteerit:

Ryhmä 1, Liisa Saarenmaa, MMM

Ryhmä 2, Sara Turunen, Tapio

Ryhmä 3, Anne Vehviläinen, MMM

Ryhmä 4, Kukka-Maaria Virta, MMM

Käsiteltävät aiheet ja aikataulu

12.50: Miten biotalouden jalostusarvoa voidaan kohottaa maakunnassa?

13.05: Onko asioita, joilla biotalousstrategian 4 päämäärän saavuttamista voitaisiin edistää maakunnassa?

13.25: Mitä toimenpiteitä olisi maakuntanne kannalta hyvä sisällyttää biotalousstrategiaan?

13.45: Tärkein viesti ryhmästä ja tulevan juhlan aihe

14.00: kahvitauko

Ryhmä 1

Miten biotalouden jalostusarvoa voidaan kohottaa maakunnassa?

- Biokaasu
 - Alueella paljon potentiaalia ja hankkeita käynnissä_> poliittista taustatukea tarvitaan
- Sivuvirrat maatalouden puolella: ravinteet
- Puusta saatavat korkean lisäarvon tuotteet: hiilestys kaupallistaminen
- Bioenergia
 - Maatilakohtaisuus

Arvoaineiden talteenotto biomassoista

Teollisuuden sivuvirrat

Non wood tuotteet

Muut viljelykasvit: turvesoista lisäpinta-alaa, erikoiskasveja viljellään jo pelloilla; jatkojalostusta voisi lisätä; Metsänomistajille lisämahdollisuuksia myös turvemaiden käytöstä=> saadaan työpaikkoja

Pienyrittäjille pilot-infraa lisää; olemassa olevan osaamisen hyödyntäminen ja laitteiston käyttö: labramittakaavasta eteenpäin: HABITUS-hanke vie asioita labramittakaavasta eteenpäin. Tuotantosektorin ja koulutussektorin pitää toimia yhdessä. Pitää löytää toisensa. Pilotointivaiheen jälkeen kaupallinen kiinnostus lisääntyy.

Kuivaaminen ja hukkaenergian hyötyynotto

Teollisuuden ja maatalouden rajapintojen hyödyntäminen

Kannattaa luottaa omaan tekemiseen/miten saataisiin verkostosta tehot irti?

Poliittinen tahtotila/poliittisten esteiden poistaminen

Teknologiat/uusia eväitä tarvitaan

Miten lisäarvo jaetaan? Lisäarvo tuotetaan maakunnassa, jolloin lisäarvo jää maakuntaan

Riskien jakaminen/BF-instrumentit eivät oikein toimi nyky muodossa pienten toimijoiden osalta

Euroopassa on instrumenttien

Miten biotalousstrategian päämääriä voitaisiin edistää alueella? 1/2

Biotalouskasvulle luodaan **kilpailukykyinen toimintaympäristö**

- Pitää päästä kokeilemaan labramittakaavasta pilot-mittakaavan
- Tutkijoiden ja kehittäjien ja yrittäjien yhteistyötä lisää/idealeipomoita on kokeiltu. Kehittäjien ja yrittäjien välillä todella iso gappi. Hullua aloitteellisuutta tarvitaan.
- Hankerahoitus ainoa tapa millä yhteistyötä voidaan kehittää. Hankkeiden soveltuvuus hankalaa, koska tulosten hyödyntämisessä on haasteita ja rajoitteita. Selkiyttää yhteistyökuviota ja tulosten hyödyntämistä. Hankkeen rakenne ei saisi olla este. Hanke voi olla enemmän itseään varten kuin yhteisen hyvän aikaan saaminen.

Biotalousalueen luodaan **uutta liiketoimintaa** riskirahoituksen, rohkeiden kokeilujen ja toimialarajojen ylittämisen avulla

- K-P:n yhteistyömahdollisuudet hyvä, mutta toimialojen väliset raja-aidat pitäisi kaataa
- Rohkeita kokeilijoita tarvitaan/tarvitaan rahoitusta heille/enemmän painoa pilot-mittakaavassa tarvitaan ja se tarkoittaa lisää laitteita, joilla konkreettista tietoa tuotetaan. Labramittakaavasta päästään pilot-mittakaavan heti, kun laitteisto on käytettävissä
- Keski-Euroopassa kysyntää erikoiskasvien raaka-aineille, mikä osoittaa että biopohjaisille ravintolisä tuotteille on kysyntää ja meillä pitäisi jalostaa ne premium-tuotteeksi ja aitous todentaa.
- Osaamista tarvitaan lisää EU-rahoituksen hakuun ja rahaa tarvitaan siihen että haetaan oppia

Osaamista vahvistetaan koulutusta ja tutkimustoimintaa kehittämällä.

- Koulutus on hyvällä mallilla: labra-, maatilatalous-, KIPin kanssa täydennyskoulutus: KIP Academy rajapinta teollisuuden ja työvoiman ja tutkimuksen ja koulutuksen välillä.

Biomassojen saatavuus, raaka-ainemarkkinoiden toimivuus ja käytön kestävyys turvataan.

- Lisäarvo tuotetaan arvoketjun alkupäähän, jolloin alkutuotannon jatkuvuus turvataan ja raaka-aineen potentiaali saada hyötykäyttöön
 - Jos teknologiaa ei ole, se pitää luoda; tarvitaan myös uutta ajattelua myös arvon jakautumisen osalta; alkutuotannon tulee saada merkittävä osuus arvoketjusta

Mitä toimenpiteitä olisi maakuntanne kannalta hyvä sisällyttää biotalousstrategiaan?

- Biolaakso-yhteistyössä tuotu esille että alueellista kiertotaloutta voitaisiin vahvistaa yhdistämällä orgaanista ja epäorgaanista kemiaa/vrt. aiemmat vastaukset; uusien toimijoiden tuleamista helpotetaan ja investointeja lisätään
- Mikä K-P:n vahvuus on?
 - Jokilaaksoon konkreettinen kokeilualue, jossa biokaasu tuotettaisiin LBG:ksi tilatasolla (Itämeren altaan esimerkkituotteeksi) => tarvitaan yksi pilottialue Suomeen; kiinnostusta on mutta teknologia vaatii kehittämistä (HABITUS-hankkeessa kehitetään)
- Liiketoimintamallinnusta ja –osaamiseen liittyvää koulutusta; erilaisten liiketoimintamallien vertailu
- Turpeen käytön häviämisen takia tarvitaan ideointipaja
- Turkistalous on hyvä esimerkki kiertotaloudesta/korvaavia mahdollisuuksia pitää kehittää
- Turpeen ja turkistalouden korvaamiseksi pitää kehittää tapoja joilla
- Teollisuuden on vaikeaa löytää osaajia/miten hyviä tekijöitä saadaan alueelle
- **Biolaakson jatkuvuus pitää turvata**; nyt yhteistyö tuottaa hyötyä; ekosysteemeille tarvitaan rahoitusinstrumentteja; best practise-esimerkki muulle maailmalle
- AMK- ja yliopistotasosta agrokoulutusta tarvittaisiin
- Luke on tärkeä toimija alueella; tutkimusinfra on nyt supistumassa, mikä vaikeuttaa tutkimusta=> alueiden tutkimustoimintaa vahvistetaan

Alueellinen näkökulma: Biolaakson jatkuvuus
Biokaasu/poliittinen ohjaus

Tutkimustoiminnan jatkuminen alueelle

T&K ta pitää vahvistaa

Teollisuudelle tärkeää että T&K on kumppanina,
erityisesti Biolaakso

Pilottikoealue jokilaaksoon arvonlisän tuottamiseksi.
Kiire!

2035 aiomme juhlia:

Ostetaan iso kakku! Hiilinegatiivisia, biokaasuautoja, Itämeri on pelastettu!

Veijon (vrt. edellä) kakkua tullaan syömään!

Teollisuus on vastannut hiilineutraalisuuteen!

Monta asiaa on ratkaistu hiilineutraalisuuden osalta!

Suomessa on runsaasti korkean jalostusasteen teollisuutta!

Entistä vahvempaa tutkimustoimintaa; lisää tutkijoita!

Biolaakso on biotalouden ykkönen!

Ryhmä 2

12.50 – 13.05, 15 min.

Miten biotalouden jalostusarvoa voidaan kohottaa maakunnassa?

- Biokaasun tuotanto suurin mahdollisuus, nautakarjan ja turkistalouden aseman vuoksi olisi erityisesti potentiaalia
 - Lanta suurin → kaasu sekä lannasta jäljelle jäävä kuiva-aines (ravinteet)
 - Nesteytetty biokaasu olisi varteenotettavin vaihtoehto
 - Kuljetus, logistiikka
 - Voittaisiin hyödyntää maatilojen omissa kulkuvälineissä paikan päällä → energiaomavaraisuus, ei tarvetta fossiilisiin
 - Päästöjen vähentyminen, energian hinta, kustannussäästö
- Sähkö, lämpö
 - Nesteytetty energia
- Turkisrehusekoittamoista ylijäämärasva jätevedestä talteen -> biokaasun tekoon
- Hajuhaittojen vähentäminen
- Yleisesti materiaalivirtojen kulkua pitäisi tehostaa
- Kemian tutkimusosaamisen käyttö
 - Fossiilisten korvaaminen uusiutuvilla raaka-aineilla
- Ravinneomavaraisuus
 - Fosfori
 - Tarvetta olisi, lannasta riittäisi käyttöön
- Puurakentaminen yhdistettynä tekoälyyn, paikallisen puuhakkeen käyttö (vaatii metsänhoidollisten toimenpiteiden parantamista)
- Elintarvikkeet
 - Kala unohtuu, kotimaisen kalan mahdollisuudet (esim siika), virkistyskalastus jokivarsissa, nahkiaisen tuotteistaminen, norjalaisen lohien korvaaminen
 - Jalostuksessa yleisesti kehitettävää, paikallisten raaka-aineiden hyödyntäminen, vientituotteet
 - Riista, etenkin suurriistan käyttö vähäistä -> ei välttämättä kovin suurta potentiaalia

Biotalouden kasvulle luodaan **kilpailukykyinen toimintaympäristö**

- Esim. biokaasulaitosten kannattavuus valtion tuen avulla (tuulivoima sai alkuun tukea ja toimii nyt omillaan)
- Lainsäädäntö, verotus, muut poliittiset tukitoimet ja kannustimet
- Pitkäaikainen ennustettavuus, esim. 10 vuoden tähtäin, toimintaympäristön vakaus, EU:n voi nähdä antavan tukea vakaudelle ainakin vuoteen 2027 asti
- Digitalisaatio, tietoliikenneyhteyksien tarve
- Peltoinfra, ml. digitalisaatio, vedenhallinta & tiestö tulee olla rakennettu niin että pellolla voidaan toimia kannattavasti (tehokkailla koneilla)
- Olemassaoleva toiminta tarvitsee myös jatkuakseen riskirahoitusta

Biotalouteen luodaan **uutta liiketoimintaa** riskirahoituksen, rohkeiden kokeilujen ja toimialarajojen ylittämisen avulla

- Riskirahoituksesta puutetta
- Datan omistajuudessa potentiaalia, omasta datasta hyötyä liiketoiminnan kehittämiseen

Osaamista vahvistetaan koulutusta ja tutkimustoimintaa kehittämällä.

- Vieminen käytäntöön nopeasti, tutkimustuloksen tuominen konkretian tasolle
- Alkutuottajat mukaan, yritysysteistyö, verkoston kehittäminen
- Vahvaa kemian- ja metsätutkimusta, ei omaa maataloustutkimusta -> viestin vieminen muualta alueen tietoisuuteen tärkeää
- Digitalisaation lisääminen myös jatkossa (onnistunut digiloikka)

Biomassojen saatavuus, raaka-ainemarkkinoiden toimivuus ja käytön kestävyys turvataan.

- Infra ja logistiikka toimii ja ylläpitoon panostaa (metsäautotiet)
 - Esim. peltobiomassat ja biokaasun tuotanto
 - siirrettävät massat suuria, tulee tapahtua kustannustehokkaasti

13.25 – 13.45, 20 min.

Mitä *toimenpiteitä* olisi maakuntanne kannalta hyvä sisällyttää biotalousstrategiaan?

- Biotalousalan näkeminen tulevaisuuden alana ja alan näkyvyyden nostaminen esiin
- Tutkimus- ja kehityspuolen kehittäminen
 - Tällä hetkellä menossa väärään suuntaan alueella (mm. Luken resurssit heikentyneet)
- Jättestatuksen poistaminen tietyistä tutkituista materiaaleista/sivuvirroista
- Tarjota mahdollisuus sivuvirtojen parempaan hyödyntämiseen
- Valokuituyhteydet tulisi olla kunnossa
- Tietopääoma
 - Osataanko hankkia riittävästi ja mistä tulisi hankkia? Tietoa paljon, oikean tiedon löytäminen vaikeaa
- Peltoinfra
 - Tilusjärjestelyt, -vaihdot, peruskuivatus yms.

13.45 – 13.55, 10 min.

Tärkein viesti ryhmästä

Perusinfra (tiestöt, pellot, digitalisaatio) sekä energia- ja ravinneomavaraisuuden/huoltovarmuuden lisääminen ja turvaaminen (kiertotalous).

Tukena tarvitaan tutkimus- ja kehittämisalan turvaamista.

Alueen omien erityispiirteiden vahvistaminen samalla kun mietitään uutta yritystoimintaa.

13.55 – 14.00, 5 min.

Mitä saavutusta tai tapahtumaa aiotte juhlistaa 15 vuoden kuluttua?

2035 aiomme juhlia:

Maakunnan elinvoimaisuutta ja hiilineutraaliutta.

Elinkeinotoiminnan ympäristöystävällisyyttä.

Biokaasusta tullut uutta liiketoimintaa ja tulovirtaa
maatiloille, hajuhaitat ovat poissa ja kustannukset
pienentyneet.

Vesistöjen tilan parantumista entisestään.

Metsiä ja puuta hyödynnetään kestävästi ja perinteisten
tuotteiden lisäksi myös uusissa innovaatioissa.

Ryhmä 3

12.50 – 13.05, 15 min.

Miten biotalouden jalostusarvoa voidaan kohottaa maakunnassa?

- Digitaalisuus – alusta – sensorilla yksilöityä – biomassat tulisi olla nykyistä paremmin löydettävissä. – arvoketjua kehittävä – ketjun hallinta ”älytägääminen”
- Jalostusarvo
 - Hankkeista tulisi tulla kaupallista toimintaa nopeasti, mahdollistaa jalostusarvon nostamisen
 - Vienti tärkeää
 - Jalostusarvo – syytä tarkastella jalosteen evoluutiota – mikä on riittävällä tasolla, jotta voidaan tyydyttää paikallisia jalostustarpeita – saadaan arvoketju toimimaan ja sitten voidaan nostaa jalostusarvoa lisää
- Biokaasu – ei voidaan suoraan kilpailla maalämpöä vastaan – kun otetaan laajemmin arvoketjuajattelu – ratkaistaan lannankäsittely- huomioidaan arvoketjuajattelu
- Omavaraisuus ja huoltovarmuus
 - Energiataseen purkaminen tuodusta fossiilisesta paikallisesti tuotettuun ei-fossiiliseen
 - Mietittävä mihin ja mistä voidaan siirtyä esim. lämmitysöljy ensin
- Julkinen sektori – ”kaikki bussit ajaa biokaasulla kunnassa X”, pohjakysyntä, jotta uskalletaan investoida
- Kannattavuus – julkinen sektori – luoda markkinoita – säädökset ja kuluttajamielikuvan parantaminen (valmiita maksamaan enemmän) esim. luomu

Biotalouden kasvulle luodaan **kilpailukykyinen toimintaympäristö**

- Kaupunkien ja kuntien yleinen ilmapiiri biotalouden edistämiseksi ”markkinointi ja hengenostatustehtävää”
- Uudella tavalla hahmottaa arvoketjut – paikalliselta tasolta – tuoda hintakilpailukykyä – sen jälkeen voidaan tuotantoa kasvattaa, Esim. energia
- Huomattava että Suomi elää viennistä
- Yhden toimialan logiikka ei pitäisi estää toisen toimialan kehitystä (esim. tilakoko)

Biotalouteen luodaan **uutta liiketoimintaa** riskirahoituksen, rohkeiden kokeilujen ja toimialarajojen ylittämisen avulla

- Specifit koneet ja laitteet esim. turvesektorilla – uuden liiketoiminnan käynnistämisen lisäksi K-Pohjanmaalla mietittävä nykyisten yritysten kehittämistä ja tukemista, rajapinnoista löytyy usein ”uusi liiketoiminta”
- Korona – palataanko entiseen elinkeinojen näkökulmasta (turve, turkis)
- Kansallisella politiikalla biotalous ”perusvarmaan tilaan”, jotta uskalletaan investoida, politiikan ennustettavuus
- Uutta käyttöä ”vanhalle teknologialle” esim. Norjassa onnistuttu

Osaamista vahvistetaan koulutusta ja tutkimustoimintaa kehittämällä.

- Uusien tuotantomuotojen rinnalla osaamista vahvistettava
- Onko niin että ei enää massa-aloja – pirstoutunut toimintaympäristö, joustava koulutus, muuntokoulutus
- Uusiutuvan energian sosiaalinen hyväksyttävyyys – ei pelkkää teknologiakoulutusta ja tutkimusta – hengenostatus yrityksiin
- Arvoverkostot oleellinen tutkimuksessa – ollaan menossa erikoistumisen suuntaan uudelleen kohdentumisessa
- Vastaanottokyky yrityksissä – yritysten koulutus maakunnassa

Biomassojen saatavuus, raaka-ainemarkkinoiden toimivuus ja käytön kestävyys turvataan.

- Ydin miten nopeasti ja kannattavasti pystytään tuotantolaitoksiin investoimaan
- Onko hyvä tapa käyttää hyväksi koettua tekniikkaa – tarvitaan mahdollisimman tehokas prosessi – digitalisaatio, paikkatietoanalyysit, minne laitos sijoitetaan
- Sensoreiden hyödyntäminen – puuhake voidaan ohjata oikeaan käyttökohteeseen.
- Ketjun alkupäässä hyvä saada selville mihin jaetta voidaan käyttää. Tieto ”pellolta tehtaaseen sensoreilla on-line” – Prosessitehokkuus
- Jalosteen tarkempi määrittäminen raaka-aineen kautta

13.25 – 13.45, 20 min.

Mitä *toimenpiteitä* olisi maakuntanne kannalta hyvä sisällyttää biotalousstrategiaan?

- Investointituet (myös muu kuin rahallinen)
- Tuotantotuet
- Vahvaa lobbausta EU-tasolle, että biotaloussektori otetaan rinnalle esimerkiksi liikenteessä (Julkisten hankintojen ”puhtausarvot” liikenteelle – puhtaan liikenteen direktiivi, josta biokaasuautot rajattu pois)
- Investointien käynnistymisen sujuvoittaminen - lupamenettely
- Pk-sektorilla lupamenettely erityisesti hankalaa
- Muutosta tavoitellaan – miten se mahdollistetaan

13.45 – 13.55, 10 min.

Tärkein viesti ryhmästä

Energiapolitiikka selkeää valtion tasolta – edesauttaa, että uskalletaan ryhtyä investoimaan

Säätely, joka mahdollistaa, että Keski-Pohjanmaalla kannattavaa investoida ravinteiden kiertoon ja edesauttaa vähähiilisyyttä

Julkisen sektori rooli pohjakäytön luomisessa, eri evoluutiovaiheissa olevien tuotteiden tukemisessa, jotta edesautetaan arvoverkon kehittymistä ja vauhditetaan korkeamman jalostusarvon tuotteita

Suomi elää puusta ja päästä / Keski-Pohjanmaan luonnonvarojen käyttäminen viisaasti korkeaa TKI osaamista ja digitalisaatiota hyödyntäen

13.55 – 14.00, 5 min.

Mitä saavutusta tai tapahtumaa aiotte juhlistaa 15 vuoden kuluttua?

2035 aiomme juhlia:

Energiatuotannossa 60%:sti omavaraisia vähähiilisillä ratkaisuille

Vahvaa alkutuotantoa – maataloja arvostetaan ja ne voivat hyvin

Tila- ja klusterikokoluokan ratkaisujen myötä on myös erikoistuttu

Automaatio hoitaa rutiinitehtävät ja yrittäjät keskittyvät lisäarvon tuottamiseen

Ryhmä 4

12.50 – 13.05, 15 min.

Miten biotalouden jalostusarvoa voidaan kohottaa maakunnassa?

- Puurakentaminen, omakotitalorakentaminen -> tukee hyvin metsäsektoria
- Puurakentamisen tukeminen julkisessa rakentamisessa, teollisuuden hyödyntäminen
- Uudistuva ja ilmastokestävä maatalous, Biolaakson avulla voisi kehittää tätä, hiilinielujen edistäminen
- Lannasta biokaasua, lantaa paljon Keski-Pohjanmaalla -> laajempi hyödyntäminen
- Ravinteiden kierrätys, puutuhkan käyttö suometsän hoidossa
- Ravinneomavaraisuus, ravinteita jo nyt paljon omasta takaa
- Metsittämishankkeet (esim. käytöstä poistuneet turvealueet) -> **vientituote**
- Elintarvikkeiden valmistusta vähän -> jalostuksen kehitys, raaka-aineita löytyy jo
- Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen biopolttoaineille -> tähän tarvitaan rahoitusta, investointeja vaaditaan! Raaka-aineet ja osaaminen löytyy jo!
- **E erityisrooli turvemaiden ilmastokestävälle käytölle!**

Biotalouden kasvulle luodaan **kilpailukykyinen toimintaympäristö**

- Varmistetaan suometsien kilpailukykyinen hyödyntäminen (Kemera-tuki poistumassa, mitä tilalle?)

Biotalouteen luodaan **uutta liiketoimintaa** riskirahoituksen, rohkeiden kokeilujen ja toimialarajojen ylittämisen avulla

- Rahoitus rajoittaa paljon (vähemmän ehtoja rahoitukselle), innovaatioille rahoitusta
- Riskirahoituksia enemmän -> helpompi kehitellä innovaatioita

Osaamista vahvistetaan koulutusta ja tutkimustoimintaa kehittämällä.

- AMK ja yliopisto puuttuu -> alueelle vaikeaa saada metsätalousinsinöörejä -> ratkaisuna etäopinnot
- Tarve lähihoitajille, halukkaita oppilaita, mutta koulu puuttuu -> etäopinnot ratkaisuna
- Muiden maakuntien osaamisen hyödyntäminen esim.hankkeiden kautta -> jokainen hyötyy
- Alueellisten tutkimuslaitosten toimipisteiden tukeminen! Tällä keskeinen rooli osaamisen vahvistamisessa.
- Turvemaiden rooli maakunnassa merkittävä -> tutkimuksen tukeminen!

Biomassojen saatavuus, raaka-ainemarkkinoiden toimivuus ja käytön kestävyys turvataan.

- Siirto turpeesta muihin energiankäyttömuotoihin -> käytetään paikallisia raaka-aineita, esim. energiapuu omalta alueelta
- Lantaa reippaasti, samoin nurmea -> tuotantoa voidaan vieläkin tehostaa ja jatkojalostaa sekä käyttöä lisätä (nurmesta voidaan saada 3 satoa, nyt kerätään vain 2 satoa)
- Kun Kemera-tuki loppuu, millainen uusi tuki? Tulisi tukea aidosti metsätaloutta (kaikkeaa Kemera-tukea ei ole käytetty -> uuden tuen oltava joustavampi)
- Vedenkierto, miten hyödynnetään rankkasateet ja kuivuudet? -> vedenviipymän säätely, lievennetään ääripäiden vaikutuksia

13.25 – 13.45, 20 min.

Mitä *toimenpiteitä* olisi maakuntanne kannalta hyvä sisällyttää biotalousstrategiaan?

- Lannan biokaasutus, ravinteidenkierto -> näihin tukea!
- Puurakentaminen julkisrakentamisessa, **materiaalin velvoitettu olevan lähituotantoa**
- Ilmastokestävä maatalous
- Turvata edellytykset ilmastokestävälle suometsien hoidolle
- Biodiversiteetin ylläpito -> rahoitusta tähän, jotta ei jää ainoastaan maanomistajan huoleksi
- Keskittyminen omiin vahvuuksiin eli suometsiin ja turvepeltoihin ja lantaan
- Lukelle resursseja turvemaiden (pellot, entiset turvetuotantoalueet, metsät) kestävän käytön tutkimukseen Keski-Pohjanmaalle. Alueelliset tutkimuslaitokset tuntee parhaiten oman alueensa ja pystyy tehokkaammin kehittämään sitä.

13.45 – 13.55, 10 min.

Tärkein viesti ryhmästä

Biotalousurvemaalla kestävästi

- Turvetuotannossa paljon työpaikkoja -> turvetuotannon loppuminen taloudellinen riski
- Turvepeltojen viljely? Peltoja muokattaessa hiiltä vapautuu, kuitenkin suurin osa maasta turvepeltoja.
- Suometsien osuus lähes puolet metsätalousmaan pinta-alasta
- Alueella vahva osaaminen turvemaahan, MMM voisi huomioida tämän ja vahvistaa kansallista osaamista
- Uusien vaihtoehtojen etsiminen turvemaille (esim. kosteikkojen perustaminen, nurmen viljely, metsittäminen)
- Uudet innovaatiot, esim. patteriperunat

13.55 – 14.00, 5 min.

Mitä saavutusta tai tapahtumaa aiotte juhlistaa 15 vuoden kuluttua?

2035 aiomme juhlia:

Turvemaidenkäyttö on ilmaston kannalta kestävä.

Juhlimme puusta rakennetussa kaupungintalossa, jossa syömme keskipohjalaisen hiilineutraalin lounaan.

Päivän päätteeksi pelaamme suofutiksen olympialaiset.

Kiitos!

Työpajat fasilitoi:

TAPIO

Tarja Ollas, Tapio